

РОЗВЕДЕННЯ НУТРІЙ

Соколова Г.П., здобувач другої вищої освіти ОП «Ветеринарна медицина»

Науковий керівник – **Фесенко І.А.**, к. вет. н., ст. викл.

Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Державна аграрна політика України вимагає створення сучасних технологій виробництва продукції на основі нових теоретичних досліджень та практичних рішень, які забезпечать розвиток тваринництва.

Нутрія (*Myocastor coypus*) – це напівводяний гризун родом з Південної Америки. Нутрії схожі на великого щура. Довжина тіла становить 50-80 см, хвоста – 35-45 см, маса тіла – 6-10 кг. Самці більші за самок. Тазові кінцівки мають плавальні перетинки між пальцями. Колір волосяного покриву буро-коричневий. Гнізда тварина влаштовує на воді в густих заростях або рие нори. Нутрії споживають дешеві рослинні корми, є поліциклічними багатоплідними тваринами, що розмножуються протягом усього року, поєднуючи періоди лактації та вагітності, є стійкими до захворювань різної етіології. Завдяки таким біологічним особливостям розведення нутрій є економічно ефективним і заслуговує на розповсюдження галузі на всій території України. Від нутрій отримують дієтичне м'ясо і якісне хутро. М'ясо нутрії за своєю поживністю і хімічним складом подібне до м'яса кролика або курки, багате на повноцінні білки, жири, вітаміни, біологічно активні та мінеральні речовини, не має специфічного смаку і вираженого запаху, тонковолокнисте і соковите, добре піддається тепловій обробці. Шкурки нутрій бувають, залежно від породи, чорні, коричневі, пастельні, перламутрові, золотисті та білі. За рівномірністю волосяного покриву і вадами вони бувають двох сортів і чотирьох груп дефектності [3].

Статева зрілість тварин настає у чотири місяці, але допускають до репродукції самок у 5–6 місяців, коли тварина досягне маси 4–4,5 кг. Самців допускають до парування у віці 7-9 місяців. Статевий цикл нутрії триває в середньому 25-30 діб, у деяких самок кожні 14-15 діб. Вагітність триває 127-137 днів; у виводку 4-5, іноді більше дитинчат. Нутрії досить плодючі тварини. За два роки від однієї самки можна отримати 5 приплодів. Новонароджені нутрії зрячі, вкриті шерстю, з прорізними різцями, можуть бігати, плавати, дуже активні. Важать в середньому 175-250 г. Виховуванням потомства займається тільки самка. Молочне вигодовування триває до 8 тижнів. Тривалість життя нутрій становить 6-7 років [5].

Для діагностики оптимального часу осіменіння використовують методи підсадки самки до самця (ручний), гаремний, парний, вільний або загінний, косячний. Метод підсадки самки до самця застосовують для породіль. Після пологів на 2-3 день самку підсаджують до самця на 30-60 хв. Вдруге підсадку повторюють на 24-30 добу, а третю – на 48-62 добу. Якщо самиця на другу і третю підсадку самця не підпускає, то вона вагітна. Гаремне утримання полягає в тому, що 5-6 самок і нерідний їм самець утримуються разом. У кожній тварини повинен бути окремих будиночок, а вигул і басейн загальні. Запліднення, народження і вигодовування потомства відбувається спільно.

При косячному паруванні створюється косяк із 15-20 голів молодих самок віком 2-3 місяці і молодого самця, крупнішого і трохи старшого за самок. Молоді тварини швидко звикають одна до одної і утримуються разом 2-3 місяці. Парування та пологи у них проходять в один період. Оптимальна площа підлоги клітки при такому утриманні на одну тварину становить 0,4 м², площа підлоги вольєра – 0,7 м².

Вільне парування використовують у великих господарствах. У цьому випадку до 50-200 самок періодично підсаджують до 10-20 самців. Площа підлоги вольєра при цьому повинна бути не менш ніж 0,3 м² на голову. При такому утриманні збільшується загибель потомства, походження їх невідоме, виникають постійні бійки, що знижує якість шкурок [2, 6].

Нутрій можна утримувати у клітках різних конструкцій, одно- і багатоярусних, стаціонарних або виносних. Дерев'яні клітки оббивають дротяною сіткою, або роблять клітки із металу, адже дерево нутрії легко погризуть. Щоб тварини могли точити різці, у клітки кладуть товсті гілки. Клітки облаштовують будиночками, в яких самки зможуть народжувати потомство. Чистять клітки щодня. У клітках використовують підстилку із сіна, соломи, тирси, м'якої деревної стружки. На вулиці клітки розміщують у затишному місці під навісом.

Низькі температури нутрії витримують погано, оскільки їх хвіст і лапи позбавлені шерстяного покриву. Особливо уразливі новонароджені, але обсохлі та зміцнілі дитинчата на 2-3 день після народження холоду вже не бояться. Оптимальна температура для утримання нутрій — 15 градусів тепла. Приміщення необхідно утеплювати, а іноді і опалювати.

Можливе безводне утримання нутрій, яке економить витрати на корм (до 20 %). Але при цьому у них знижуються запліднюваність і якість шкурки. Іноді заводчики вдаються до компромісного рішення – ставлять для нутрій таз із водою, яку часто міняють.

Також для нутрій можна будувати вольєри, обнесені парканом до 1 метра, з будиночком, басейном, бетонною підлогою. Воду у басейні часто міняють. Годівниці і поїлки закріплюють на стіні, щоб тварини не могли їх зняти [1, 4].

Бібліографічний список:

1. Береговий, М. (2014). Розведення нутрій як бізнес – особливості та переваги. *Uacredity.com. Все про гроші та бізнес. Бізнес для села.*
2. Вакуленко, І. Розведення нутрій. (2011). *Агробізнес Сьогодні. Сучасне тваринництво.* 10,11
3. Кацемба, Н. В., & Складов, П. М. (2019). Методи визначення оптимального часу осіменіння у нутрій. *Науковий вісник ветеринарної медицини (2).* 6-11.
4. Мигай Д. (2020). Утримання нутрій: клітки, температура, водойма. *Слобідський край.*
5. D'Elia, G. (1999). "Myocastor coypus" (On-line), *Animal Diversity Web.* https://animaldiversity.org/accounts/Myocastor_coypus/
6. Hoffmann, B., Riesenbeck A., & Klein, R. (1996). Reproductive endocrinology of bitches. *Anim. Reprod. Sci.* 42(1-4) 275-288. [https://doi.org/10.1016/0378-4320\(96\)01484-4](https://doi.org/10.1016/0378-4320(96)01484-4)